

Concept-inbreng FPG verkiezingsprogramma 2021

1. Faire beloning voor beheer en product
2. Klimaatrobuuste landgoederen kunnen grote rol spelen bij landelijke opgaven
3. Stimuleer grondgebonden landbouw
4. Onaangepaste vermogensrendementsheffing leidt tot failliet voor duurzaam regulier verpachte grond
5. Vermogensrendementsheffing opstallen vormt gevaar voor instandhouding landgoederen
6. Vernieuwd en toekomstgericht pachtbeleid broodnodig
7. Stikstof: ontzie grondgebonden landbouw, respecteer eigendom
8. Vergroot veiligheid op het platteland, investeer in groene boa's
9. Blijvende gronddruk vraagt om combinatie van opgaven
10. Respect voor eigendom bij aanleg kabels en leidingen
11. Veenweide: leg de rekening niet bij grondeigenaar

1 Faire beloning voor beheer en product

In het kader van de verkiezingen benadrukt FPG graag de prestatie die particuliere eigenaren leveren voor het beheer, het investeren in vernieuwing en het leveren van maatschappelijke diensten. Ze hebben veel te bieden: betaalbaar en veilig voedsel, bescherming van biodiversiteit en cultureel erfgoed en een fraai landschap. Daarnaast bieden ze ruimte aan water en toegankelijkheid voor wandelaars en recreanten, ook op privéterrein.

Grondeigenaren zijn zich dan ook bewust van hun verantwoordelijkheid en willen niets liever dan het buitengebied in goede staat doorgeven aan de volgende generatie. Zij zetten zich daarbij in voor goed rentmeesterschap. Maar dat kan alleen als het beheer ook economisch duurzaam is. Dit vraagt ruimte, ruimte om te ondernemen om zo de uitdagingen van de toekomst tegemoet te kunnen treden. Ook vergt het adequate vergoeding voor maatschappelijke kosten en diensten en voor beperkingen in grondgebruik.

Concreet wijst de FPG op de noodzaak van een **realistische en faire beloning** voor het beheer en openstellen van particuliere natuurterreinen, eerlijke prijzen voor landbouwproducten en een fatsoenlijk

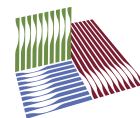
GLB voor de grondgebonden landbouw. Verder vragen we **respect voor het eigendomsrecht** en een **evenwichtig fiscaal beleid**.

2 Klimaatrobuuste landgoederen kunnen grote rol spelen bij landelijke opgaven

Landgoederen en particuliere bossen in Nederland hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 200.000 hectare. Hierin liggen tienduizenden kilometers bosranden, duizenden kilometers beken, heggen en hagen verweven met de gebruiksfuncties veeteelt en akkerbouw.

Deze landgoederen en particuliere bossen zijn de laatste oases in verstedelijkt Nederland van historisch kleinschalig en biodivers landschap, waar landbouw, natuur en cultuur verweven zijn.

Dit unieke landschap staat onder extra hoge druk door de gevolgen van de versnelde

klimaatverandering. Reguliere bossen hebben enorm te leiden van droogte en insectenplagen, bodems verdrogen, biodiversiteit neemt af, landbouwproductie is kwetsbaar geworden.

De ondertekenaars van het **klimaatmanifest** voelen de noodzaak om concrete klimaatregelen te nemen en particuliere erfgoederen om te vormen tot klimaatrobuust landschap. Hiermee kunnen zij een belangrijke rol spelen in de realisatie van een groot aantal opgaven waar Nederland voor staat. Dit kunnen zij echter niet alleen, hiervoor is budget en steun nodig.

Meer informatie:

- [Klimaatmanifest klimaatrobuuste landgoederen en particuliere bossen](#)

3 Stimuleer grondgebonden landbouw

Volgens de FPG is een **grondgebonden** groei van de landbouw een belangrijke sleutel tot grotere duurzaamheid, kringlooplandbouw en een succesvol stikstofbeleid. Alleen op grondgebonden bedrijven kan voedselproductie samengaan met agrarisch natuurbeheer, weidegang, verantwoord bodembeheer, recreatie en/of waterbeheer.

De **Wet Grondgebonden groei** moet daarom zo worden aangepast dat uitbreiding van de veestapel niet mogelijk is zonder volledige dekking met grond. Deze simpele oplossing maakt op termijn ook het stelsel van de fosfaatrechten overbodig. In plaats van een historisch referentiepunt zoals bij fosfaatrechten legt het bovendien de referentie in de toekomst. Groei is dan mogelijk voor ondernemers, mits deze grondgebonden is.

Meer informatie:

- [Wel of niet definitie grondgebonden in nieuwe mestwet](#)
- [FPG – definitie en duiding van ‘grondgebonden’](#)

4 Onaangepaste vermogensrendementsheffing leidt tot failliet voor duurzaam regulier verpachte grond

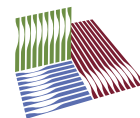
Grondeigenaren die **vermogensrendementsheffing** in box 3 betalen, worden door het huidige kabinet geacht vanaf 2022 een rendement te behalen van 5,33%. Voor de van overheidswege strikt gereguleerde pacht is die opbrengst uit normale bedrijfsvoering een illusie. Het wettelijk directe rendement is voor de overgereguleerde pachtvormen in het pachtbeleid gemaximeerd op 2%. Hier frustreren fiscaal beleid en landbouwbeleid elkaar.

FPG pleit voor een specifieke waarderingsregel voor duurzaam, regulier verpachte landbouwgrond. Hierbij wordt wel het forfait van 5.33% berekend over de grondslag, echter dient hierbij de 2%-norm doorberekend te worden. Dit resulteert in een waarde van 37,5% van de vrije marktwaarde voor verpachte grond.

Een andere oplossing zou zijn dat er naast spaargeld en overige beleggingen een derde afzonderlijke vermogenscategorie wordt gevormd: duurzaam, regulier verpachte landbouwgrond. Voor deze categorie dient het forfaitaire inkomen gelijkgesteld te worden met de pachtnorm voor de grond in het betreffende belastingjaar.

Meer informatie:

- [Hernieuwd overleg over vermogensrendementsheffing](#)
- [Voorstel aanpassing box-3 benadeelt grondbezit](#)

5 Vermogensrendementsheffing opstallen vormt gevaar voor instandhouding landgoederen

De kabinetsplannen voor de nieuwe vermogensrendementsheffing rekenen ook met een fictief rendement van 5,33% voor opstallen (anders dan het woonhuis) op particuliere landgoederen. Dit gaat alle redelijkheid te boven en valt nooit te realiseren. FPG bepleit daarom dat NSW-opstallen vrijgesteld moeten worden van dit fictieve rendement of belast worden met ten hoogste 0,09%, zoals spaarders.

Het beheer van landgoederen is gericht op continuïteit over generaties heen en het bijhouden van het landgoed dat landschap, cultuurhistorie en natuur beheert. Landgoederen en buitenplaatsen in Nederland zijn voor bijna 90% voor publiek opengesteld en voorzien in een grote maatschappelijke behoefte en leveren op die manier een grote bijdrage aan de samenleving. Eventuele inkomsten worden bovendien ingezet voor instandhouding en versterking van de natuur.

Meer informatie:

- [Ontzie landgoedeigenaar bij aanpassing box 3](#)

6 Vernieuwd en toekomstgericht pachtbeleid broodnodig

Het huidige pachtstelsel gaat gebukt onder een overmaat aan dwingend recht. De verlaging van de pachtdruk zet het pachtstelsel nog verder onder druk en wel zodanig dat reguliere pacht als pachtvorm volstrekt oninteressant is geworden om niet te spreken van failliet.

De drastische afname van het areaal regulier verpachte grond is hier het bewijs van. Dit maakt dat het pachtstelsel onder de huidige omstandigheden een stille dood zal sterven, met grote gevolgen voor de gehele agrarische sector. Dit terwijl de

kringlooplandbouw waarvoor ook het Rijk zich hard maakt, vraagt om maximale beschikbaarheid van grond. Door pacht is het mogelijk om meer grond bij de productie van het bedrijf te betrekken, zonder dat verwerving noodzakelijk is. Daarmee wordt de grondgebonden landbouw en bedrijfsovername door jonge boeren sterk gestimuleerd.

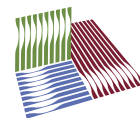
FPG pleit daarom voor een vernieuwd en toekomstgericht pachtstelsel waarin sprake is van een fiscaal stimulerend beleid voor pacht en pachters en verpachters onderling afspraken kunnen maken over prijs, pachtduur en duurzaam gebruik van een blijvend gezonde bodem. Dat leidt tot een gevarieerd stelsel met flexibele en reguliere vormen dat tegemoet komt aan de vraag uit de markt en maakt dat een gezonde duurzame landbouw maximaal over grond kan beschikken.

Meer informatie:

- [Huidige pachtstelsel failliet](#)
- [Areaal pacht neemt af](#)
- [Normwaarde verpacht bezit voor helft van landbouwgebieden omhoog](#)
- [FPG fel tegen verhoging normwaarde verpacht bezit in box-3](#)

7 Stikstof: ontzie grondgebonden landbouw, respecteer eigendom

Het stikstofbeleid zoals dat op dit moment wordt vormgegeven, is volgens FPG te eenzijdig en sectoraal ingestoken. De diverse opgaven in het landelijk gebied vragen om een integrale oplossing. Dit geldt temeer daar een onderbouwing van het effect van de voorgestelde maatregelen ontbreekt. FPG vindt dat in die benadering meer nadrukkelijk moet worden gekozen voor een **duurzame grondgebonden landbouw**. FPG pleit daarom voor een onderscheid tussen grondgebonden bedrijven en bedrijven die dat niet zijn, met een voorkeurspositie voor grondgebonden bedrijven.

FPG blijft verder hameren op **respect voor eigendom** bij de plannen. Dat betekent onder andere reële vergoedingen voor vermogensdaling en voor beperkingen in het grondgebruik. FPG is in dat kader ook kritisch op de mogelijkheid tot **onteigening**. Onteigening leidt tot ellenlange procedures met veel onzekerheid voor alle betrokkenen en is doorgaans een dure oplossing. FPG vindt het belangrijk dat particuliere eigenaren de kans van zelfrealisatie wordt geboden.

Grondeigenaren zijn in het algemeen bereid mee te werken aan gebiedsplannen, maar wel op basis van vrijwilligheid en tegen redelijke en billijke voorwaarden. Naast mogelijkheden voor een gezonde duurzame bedrijfsvoering vereist dat reële vergoedingen voor vermogensdaling en voor beperkingen in het grondgebruik.

Omdat in verschillende (kleine) Natura 2000-gebieden natuurdoelen worden gesteld die niet haalbaar zijn en vrijwel zeker nooit de staat van duurzame instandhouding zullen bereiken, is heroverweging daarvan op zijn plaats.

Meer informatie:

- [Gronddruk stijgt door stikstofbrief](#)
- [Stikstof: onzekerheid blijft troef](#)

8 Vergroot veiligheid op het platteland, investeer in groene BOA's

Het landelijke gebied heeft te maken met toenemende recreatiedruk en criminaliteit, dit vraagt om extra **toezicht en handhaving**. Ondanks de verantwoordelijkheid van het Rijk voor veiligheid en openbare orde, neemt de inzet van de reguliere politie in het buitengebied alleen maar verder af. Hierdoor neemt de druk op de schouders van groene BOA's in dienst bij particuliere eigenaren steeds verder toe. FPG is van mening dat het niet zo kan zijn dat eigenaren opdraaien voor de extra kosten handhaving

van openbare orde en veiligheid in het buitengebied.

Tegelijk constateren we dat het aantal groene BOA's steeds verder afneemt. Dit komt door hogere kosten, zwaardere eisen, en het moeilijker kunnen vinden van vrijwilligers. Om verdere achteruitgang te voorkomen moet er extra budget beschikbaar gesteld worden om groene BOA's te ondersteunen. Praten over betere samenwerking is belangrijk maar biedt geenszins een oplossing voor het capaciteitsvraagstuk: meer budget is de enige sleutel om verdere ondermijning in het buitengebied te voorkomen.

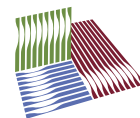
Meer informatie:

- [Vraagstuk BOA-capaciteit: wel urgent maar niet opgelost](#)
- [Groene BOA's zien criminaliteit toenemen](#)

9 Blijvende gronddruk vraagt om combinatie van opgaven, het landgoedmodel biedt oplossingen

Het buitengebied wordt gekenmerkt door een snel toenemende **gronddruk**. De vele claims op grond, zoals grondgebonden landbouw, natuur, wonen-werken, recreatie en de energietransitie zorgen voor grote ruimtelijke claims. Het succesvol en gebalanceerd combineren van functies is dan ook één van de belangrijkste opgaven waar Nederland voor staat. Nog te vaak worden opgaven door verschillende overheden anders aangevlogen. Dit zorgt voor onduidelijkheid en een ernstig gebrek aan slagvaardigheid. De grote ruimtelijke vraagstukken die in Nederland spelen vragen volgens FPG dan ook om meer regie en integrale oplossingen vanuit het Rijk.

De sleutel voor een écht integrale benadering is reeds te vinden in het buitengebied. Landgoederen zijn van oudsher een maatschappij in het klein. Hier worden de verschillende functies van het buitengebied al eeuwenlang met elkaar verbonden. Dit is het **landgoedmodel**. Het landgoedmodel vraagt om een

constant bewustzijn dat functies met elkaar verband houden, en met elkaar interacteren.

Ook in de bosstrategie moet een balans gevonden moeten worden tussen economie, ecologie en recreatie. Met name het economisch aspect staat hierbij op dit moment onder druk, juist deze krijgt echter in de door het Rijk gelanceerde bossenstrategie onvoldoende aandacht.

Meer informatie:

- [Landgoedmodel: succesformule als inspiratiebron](#)
- [Bosbeleid ook als economische drager](#)

10

Respecteer eigendom bij aanleg kabels en leidingen

De ontwikkelingen en urgentie rond de energietransitie, mede ingegeven door de klimaatopgave volgen elkaar snel op. FPG realiseert zich dat daarvoor veel **nieuwe leidingen** aangelegd zullen moeten worden. Tegelijkertijd begrijpt FPG dat waar mogelijk kansen benut kunnen worden voor nieuw (her-)gebruik van bestaande aardgasleidingen.

Op grond van het in 2019 door de Tweede Kamer aangenomen amendement zal voor commerciële leidingen naast schadevergoeding ook een vergoeding voor het medegebruik moeten worden betaald. FPG wijst erop dat het onderscheid tussen wel of niet commerciële leidingen voor grondeigenaren niet relevant is, omdat de veelal ingrijpende beperkingen identiek zijn. Daarom pleit FPG voor een (wettelijke) regeling voor zowel commerciële als niet commerciële leidingen met voldoende waarborgen voor de totstandkoming van evenwichtige overeenkomsten die voorzien in een redelijke retributie.

Evenwichtige overeenkomsten voorzien naar het oordeel van FPG in een beperkte (lange) duur, een goede (toekomst)schaderegeling en een redelijke retributie die naar keuze periodiek of voor een bepaalde tijd wordt uitgekeerd.

Meer informatie:

- [Glaskabelleggers schenden eigendomsrecht](#)
- [Amendement aangenomen: gebruiksvergoeding bij gedoogplicht commerciële leidingen](#)

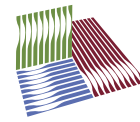
11

Veenweide: leg de rekening niet bij grondeigenaar neer

In het debat over de **veenweideproblematiek** is er niet alleen grote onduidelijkheid over kosten, ook is onbekend wie die kosten betaalt. FPG hecht daarom zeer aan de conclusie van het PBL dat een duidelijk beeld nodig is wie voor de kosten opdraait, voordat de planvorming begint. Het kabinet kijkt daarbij naar de provincies, de provincies naar het Rijk. Wat in die discussie doorgaans bovendien lijkt te ontbreken is dat ingrepen effect hebben op de vermogenswaarde van de grond. Wettelijk vereiste schadevergoedingen kunnen daardoor oplopen tot fikse bedragen. De FPG vindt het voor een eerlijke discussie belangrijk dat aan de voorkant helderheid wordt verschaft op welke wijze met beheerskosten, vermogensschade en functieverandering van de grond wordt omgegaan.

Meer informatie:

- [Plan voor versneld vernatten: verzuipen in veenweide?](#)

Inbreng FPG in het kort

1. Faire beloning voor beheer en product

Grondeigenaren zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid en willen niets liever dan het buitengebied in goede staat doorgeven aan de volgende generatie. Zij zetten zich in voor goed rentmeesterschap. Dat kan echter alleen als het beheer ook economisch duurzaam is. Daarom moeten er twee dingen gebeuren: er moet meer ruimte komen om te ondernemen om de uitdagingen van de toekomst tegemoet te kunnen treden, met respect voor eigendom. Daarnaast moet de overheid haar verantwoordelijkheid nemen en eigenaren een adequate vergoeding bieden voor maatschappelijke kosten en diensten.

2. Klimaatrobuuste landgoederen kunnen grote rol spelen bij landelijke opgaven

Particuliere landgoederen en boseigenaren willen graag een belangrijke bijdragen leveren aan de Nederlandse klimaatopgave. Dit kunnen zij echter niet alleen, de steun van de overheid is hierbij nodig.

3. Stimuleer grondgebonden landbouw

Pas de Wet Grondgebonden groei melkveehouderij aan zodat uitbreiding niet mogelijk is zonder volledige dekking met grond.

4. Onaangepaste vermogensrendementsheffing leidt tot failliet voor duurzaam regulier verpachte grond

Een fictief rendement van 5.33% is met het strikt gereguleerde maximum rendement van 2% totaal onhaalbaar. FPG stelt twee mogelijke oplossingen voor:

- Stel specifieke waarderegels op waarbij het maximale rendement van 2% is verrekend.
- Creëer een derde vermogensvorm waarbij het forfaitaire inkomen gelijkgesteld wordt met de pachtnorm voor de grond in het betreffende belastingjaar.

5. Vermogensrendementsheffing op stallen vormt gevaar voor instandhouding landgoederen

Stel NSW- en buitenplaatsopstallen vrij van vermogensrendementsheffing of belast met ten hoogste 0.09%.

6. Vernieuwd en toekomstgericht pachtbeleid broodnodig

Kom tot een vernieuwd en toekomstgericht pachtstelsel waarin pachter en verpachter onderling afspraken kunnen maken over een prijs, pachtduur en duurzaam gebruik van een blijvend gezonde bodem, zonder dwingend recht.

7. Stikstof: ontzie grondgebonden landbouw, respecteer eigendom

Ontzie grondgebonden landbouw en respecteer eigendom bij stikstofaanpak.

8. Vergroot veiligheid op het platteland, investeer in groene BOA's

Stel ruim budget beschikbaar voor groene BOA's op het platteland.

9. Blijvende gronddruk vraagt om combinatie van opgaven

Grote opgaven vragen om een combinatie van functies en meer regie vanuit het Rijk, het landgoedmodel biedt oplossingen.

10. Respect voor eigendom bij aanleg kabels en leidingen

Ontwikkel een (wettelijke) regeling voor zowel commerciële als niet commerciële leidingen met voldoende waarborgen voor de totstandkoming van evenwichtige overeenkomsten die voorzien in een redelijke retributie.

11. Veenweide: leg de rekening niet bij grondeigenaar

Maak aan de voorkant duidelijk hoe er wordt omgegaan met beheerskosten, vermogensschade en functieverandering van de grond. De grondeigenaar mag hiervan niet de rekening gepresenteerd krijgen.